

NUHU

The history of Noah in Illo Busa as recorded in the Ataula, the first book of Moses called Genesis: Datena 6 - 11.

Gbēnesīnanɔ yɔ̄kpana

Pɔ gbēnesīnanɔ ɔ̀d̀̀ dasikūnawa mí andá da gula, andá nɔgbēnɔ i, akū Lua nenɔ è gbēnesīn nɔgbē pinɔ maa, akū an an se an puiāwa. Akū Deke ò: Ma Nina dakū ku gbēnesīnanɔ̀ ɔ̀wɔ̀kepikio, pɔ an daa ba maa yādi. Wè basoodo mí ɔ̀nné. Gbē gbāánɔ ku ānuau ɔ̀wɔ̀ di kū ɔ̀wɔ̀ pì kpedo dɔ, ɔ̀wɔ̀ pɔ Lua ne pinɔ gbēnesīn ne nɔkɔnanɔ d̀̀ nɔgbēnɔ ũ, mí an nenɔ ínɔ. An ne pinɔ mí nɔɔ̄na pɔ an tɔ̀b̀ zaa kaakunɔ ũ.

Pɔ Deke è gbēnesīnanɔ yā vāi kè z̄k̄ ānuau, ɔ̀wɔ̀kepiki yā b̀̀e laasoo an andikū ke a do, akū a pɔ yā gbēnesīna pɔ à kè tɔ̀tɔ̀tɔ̀ yā musu. A nese yɔ̀kpà, akū à ò: Maa gbēnesīna pɔ ma kè waa tɔ̀tɔ̀tɔ̀wa, gbēnesīnanɔ kū nɔ̀bɔ̀nɔ̀do kū pɔ̀nesegaatennanɔ̀do kū bānɔ̀do, zaapɔ ma pɔ yā an kena yā musu. Akū Deke Nuhu we gwà.

Nuhu yā

Nuhu buinɔ baon di: Nuhu gbē maaɛ. A ɔ̀wɔ̀ akū mí ba taali v̄io, a te Luadi. Nuhu nenɔɔ̄nanɔ̀ ì gbēn aak̄, Semu kū Hamudo kū Yafetido. Gbēmpiki yɔ̀kpana Luane, yāvāikena kū gbāado ānuau pà. Pɔ Lua ānuau gwà, à è à yɔ̀kpà, zaapɔ gbēmpiki zé kokona sè.

Akū Lua ò Nuhune: Ma è gbēmpiki kà kaatena, zaapɔ an yādi yāvāikena kū gbāado lì ānuala. Maa an kaate k̄ɔa kū ānuado. Go'itɛpɔ ke kū lipɛlɛnɔ̀do, ndí ke kū a kpɛ'ɛnɔ̀do, ndí kɔ̀taa lɛwa gó piū kū a kpedo. Lapɔ nda gó pì ken di: A gbāa dakū ɔ̀lɛna oaa do kū basɔ̀do, a yaasa ɔ̀lɛna bapiakwi, a lezĩ s̄ ɔ̀lɛna baakwi. Pɔ ku gó pila, ndí gupua to a lé zāngua kū godo

olena do. Ndí a lé bo a kpadoũ, ndí gó pì kpaate lɛɛ aakõ didikõla.

Maakũ sã maa tó í da ãnuala, pɔ mà pɔ pɔ unde ɛni kuúno kaate piki. Pɔ pɔ ku ãnuaũno da gaga piki. Esõ ma í dakũ kundo, ndí gẽ gó piũ kũ n nenɔgõnanɔdo kũ n nado kũ n nenɔ nanɔdo. Ndí pɔ undede piki se ñ gẽndo men piapia, pɔ ankũ ku. Bã buino kũ nɔbo buinɔdo kũ pɔnɛsegaatenna buinɔdo piki anda mɔ n kĩa men piapia, pɔ an le ankũ ku. Pɔbena pɔ wì be piki sete ñ kakaa á kũsĩa ù, aakũno kũ pɔ pinɔdo. Akũ Nuhu kè maka, à yã pɔ Lua ònɛ kè piki.

Í dana ãnuala

Akũ Deke ò Nuhunɛ: Gẽ goũ kũ n bɛdenɔdo, zaapɔ ma è mɔkõn í maamea tiadenũ. Nɔbo pɔ wì sa'odonɔ se ñ gẽdo da kũ sado men soopiapia, ndí nɔbo pɔ wìdi sa'odoonɔ se men piapia da kũ sado. Bãno se ñ gẽdo do da kũ sado men soopiapia, pɔ an bui le àkũ ku ãnuaũ gukepikiũ. Zaapɔ gɔɔ soopia kpɛ maa tó legũ ma tɔtɛwa ee gɔɔ bapia fãatẽ kũ gwãafido, pɔ mà pɔ undede pɔ ma kènɔ waa tɔtɛwa piki.

Nuhu yã pɔ Deke ònɛ kè piki. Gɔɔ pɔ í dà ãnuala, Nuhu wè oaa aakõɛ. À gè gò'itepɔũ kũ a nenɔdo kũ a nado kũ a nenɔ nanɔdo, pɔ an le an bo í pì yãu. Akũ nɔbo pɔ wì sa'odonɔ kũ nɔbo pɔ wìdi sa'odoonɔdo kũ bãnɔdo kũ pɔnɛsegaatennanɔdo m̀ Nuhu kĩa goũ men piapia da kũ sado lapɔ Lua ònɛba. Gɔɔ soopia kpɛ í zõkõ pì ãnua lè. Nuhu wè oaa aakõde, a mɔ piade gɔɔ gẽo wɛɛpiade zĩ, akũ isi pɔ ku tɔtɛ zĩte gbɛ'ino pùtã piki, mí legũ kwè. Legũ mà ee gɔɔ bapia fãatẽ kũ gwãafido.

Zĩbeezĩ Nuhu gè goũ kũ a nenɔdo Semu kũ Hamudo kũ Yafetido kũ a nado kũ a nenɔ nanɔdo gbẽn aakõ, kũ lakpe nɔbɔnɔdo piki an buiwa kũ tibɔnɔdo piki an buiwa kũ pɔnesegaatennanɔdo piki an buiwa kũ pɔ fennanɔdo piki an buiwa, bãnɔ kũ pɔ gãsĩdenɔdo piki. Pɔ pɔ dì wenɔ m̀ Nuhu kĩa goũ bui kũ buido men piapia. Pɔ undedenɔ bui piki gè da kũ sado lapɔ Lua òneba. Akũ Deke gó lé tàńle.

Legũ mà ee gɔɔ bapia. Pɔ í dá lafa, akũ à gó sè à fètɛdo tɔtɛla. Í fète à lafà maamaa, à dà tɔtɛla, akũ gó pì dana ila. Í lafà à dà tɔtɛla bauu, à kù gbɛsĩsĩ lezĩ pɔ ku ānuanɔla miɔ. Í fète à kù gbɛsĩsĩ pinɔla ee ɔlena gẽo. Pɔ undede pɔ andì ta'o tɔtɛwanɔ gàga piki, bãnɔ kũ tibɔnɔdo kũ lakpe nɔbɔnɔdo kũ pɔnesegaatennanɔdo kũ gbẽnɛsĩnanɔdo piki. Pɔ pɔ andì we mí an ku sĩsĩwanɔ gàga piki. Pɔ undede pɔ ku sĩsĩwanɔ ledè piki. Gbẽnɛsĩnanɔ kũ nɔbɔnɔdo kũ pɔnesegaatennanɔdo kũ bãnɔdo ledè ānuau. Nuhu mí b̀ a do kũ pɔ pɔ kudo goũnɔ. Akũ í dà ānuala maka ee gɔɔ basoopiakwi.

Í gona ānuala

Nuhu kũ lakpe nɔbɔnɔdo kũ tibɔ pɔ kudo goũnɔ piki yã d̀ Luaũ. Pɔ à ěni gbèe tɔtɛwa, akũ í ɔd̀ banawa. Isi pɔ ku tɔtɛ zĩte gbɛ'ino kũ legũ kwenado zè, akũ legũ kè. Í pì dá ba busebuse, ada labo ee gɔɔ basoopiakwi. Mɔ soopiade gɔɔ gẽo weepiade zĩ, gó pì dì gbɛsĩsĩ pɔ wì o Alalatawa. Í pì dá labo ee mɔ kwidè. Mɔ kwidè pì gɔɔ kaaku zĩ gbɛsĩsĩnɔ misonanɔ b̀.

Gɔɔ bapia kpe Nuhu gó taaga pɔ à kè gò, akũ à kɔnga gbèe. Ada fe, ikũ ge le, ikũ su la, ee í gèe à bà tɔtɛwa. À tatabala gbèe dɔ, pɔ à le à d̄s tó í làbo tɔtɛwa. Pɔ tatabala pì di pekĩ leo, akũ

à sùka à sùwa goũ, zaapɔ í dà ānuala piki. Nuhu ɔbò à a kũ à gèdo goũ. À kāmabò ee gɔɔ soopia, akũ à sùka à tatabala gbèe dɔ. Tatabala pì sùka à sùwa ɔkɔsi, à kù la kàso a kpana a lezĩ. Akũ Nuhu dǐ í làbo tɔɔtewa. À kāmabò gɔɔ soopia dɔ, akũ à sùka à tatabala pì gbèe, i suka à sùwa dɔo. Nuhu wè oaa aakɔ kũ mendodode, a mɔ kaaku gɔɔ kaaku zĩ, í bà tɔɔtewa, akũ à gó pì musu gò. Pɔ à gu gwà, à è í làka tɔɔtewa. A mɔ piade gɔɔ baasɔodo kũ piadode zĩ tɔɔte gii kà.

Akũ Lua yā'ò Nuhune à ò: Bo goũ kũ n nado kũ n nenɔgɔnanɔdo kũ n nenɔ nanɔdo. Pɔ undede pɔ kundonɔ bute piki, bānɔ kũ nɔɔɔnɔdo kũ pɔnesegaatennanɔdo piki, an fāakā tɔɔtewa, andíkũ nē'i, andíkũ lafa ānuau. Akũ Nuhu bò kũ a nenɔdo kũ a nado kũ a nenɔ nanɔdo. Nɔɔɔnɔ piki kũ pɔnesegaatennanɔdo piki kũ bānɔdo piki kũ pɔ pɔ dī ta'o tɔɔtewanɔdo piki, an b̀tɛ goũ bui kũ buido.

Akũ Nuhu Deke sa'okĩi b̀. À nɔɔɔnɔ kũ bā pɔ wì sa'onɔdonɔdo kũ, akũ à sa pɔ wì a pɔ ka tɛũ à tɛkũ òdo sa'okĩi piwa. Pɔ Deke a gbĩ mà, à kènɛ nna, akũ à laasookè à ò: Maa suka mà laalike tɔɔtewa gbēnesĩna yādi dɔo, zaapɔ gbēnesĩna laasoo dikũ vāi zaa a ausugɔɔ. Maa suka mà pɔ undedenɔ kaate lapɔ ma kèba dɔo. Ee ānua ge àkũ kudo pɔtɔna kũ pɔkɛkenado, ěni kũ guwāado, b̀nsee kũ sakedo, fāatē kũ gwāafido, a ke da lakao.

Lua í kuna kũ Nuhudo

Akũ Lua balikakà Nuhuĩ kũ a nenɔdo, à ònné: Akũ nē'i àkũ lafa, í ānua pa. Nɔɔɔnɔ kũ bānɔdo kũ pɔnesegaatennanɔdo kũ kpɔnɔdo piki andakũ á vĩa vĩ. Ma an naane á ɔzĩ. Pɔ pɔ andi

ta'onɔ piki ankũ de á pɔbena ũ. Ma an kpaawa piki, lapɔ ma pɔbena pɔ ì bute tɔtewanɔ kpàawa yãaba. Esɔ á su àdi nɔbɔ pɔ wì a zɔeo soo, zaapɔ a au mí a unde ũ. Maa á au pɔ de á unde ũ yã fía siane. Tó nɔbɔ gbẽ dè, to sɔ gbẽ a gbẽdake dè, maa a au yã fía sine. Maa yã fía si gbẽ pɔ à a gbẽdake dèwa. Tó gbẽ gbẽ dè, wà adee de, zaapɔ ma gbẽnesína kè ma bii ũ. Akũ nɛ'i àkũ lafa, í da ānuala, íkũ kɔ.

Lua yã'ò Nuhune kũ a nenɔdo dɔ à ò: Ma í dakũ kuado kũ á buinɔdo, kũ pɔ undede pɔ kuado an bò goũnɔdo piki, bãnɔ kũ tibɔnɔdo kũ lakpe nɔbɔnɔdo kũ pɔ pɔ ku tɔtewanɔdo piki. Ma í dakũ kuado. Maa pɔ undedenɔ midɛ piki kũ í dana ānualado dɔo. Í da da ānuala à kaate dɔo. Akũ Lua sùka à ò: Ma í dakũ kuado kũ pɔ undede pɔ kuadonɔdo ee gɔɔkepiki. A seedan di: Maa a gásí bo legũwa ma í kuna kũ ānuado seeda ũ. Tó ma tò legũ sísì mí gásí bòwa, lapɔ ma í kuado kũ pɔ undede bui pikido, a yã díkũ dɔmaũ. Maa tó í dasikũ à pɔ undede kaate piki dɔo. Tó ma gásí è legũwa, ma í kuna kũ pɔ undede bui pikido ee gɔɔkepiki yã díkũ dɔmaũ. Akũ Lua ò Nuhune: Ma í kuna kũ pɔ undede pɔ ku ānuau pikido seedan nu.

Nuhu nenɔ

Nuhu né pɔ an bùte goũnɔ tɔn di: Semu, Hamu, Yafeti. Hamu mí Kanaa de'ina ũ. Nuhu nenɔn nu gbẽn aakɔ. An buino mí ānuu pà piki.

Nuhu sēwannae, akũ à za bu bà. Pɔ à inabi'i mì à kã, akũ a pɔnɔ pòtowa a kpu. Pɔ Kanaa de'ina Hamu an mae punsi è, à bò à gèè à ò Semune kũ Yafetido. Akũ Semu kũ Yafetido utada sè an kà an gāngu an pia, an ta'ò kpekpedo, an ɛɛ dɔna guke ɔdi

pɔ an su an an mae punsi eo yādi, an gèe an an mae punsi tātado. Pɔ Nuhu inabi'i wèewa à vù, à mà lapɔ a né zādi kèakūne, akū à ò:

Kanaa da gɔ laalipɔ ũ,
akū mí dakū de a gběno zò kīsāna ũ.

Akū à ò:

Wà Deke Semu Lua saabukpa,
Kanaa buino dakū de Semu buino zɔno ũ.
Lua lafana ke Yafetine,
Yafeti buino da be ke kū Semu buinoɔ,
Kanaa buino dakū de Yafeti buino zɔno ũ.

Í dana ānuala kpɛ Nuhu kè wè oaa do kū basoopiakwido (350). À kè wè oaa siikɔ kū basoopiakwido (950), akū à gà.

Nuhu buino

Nuhu nenɔgɔnanɔ Semu kū Hamudo kū Yafetido kū an nenɔgɔna pɔ an an í í dana ānuala kpɛno yān di: Yafeti nenɔgɔnanɔ tɔn di: Gomea, Magɔgu, Mede, Gilisi, Tubali, Meseki kū Tilasido. Gomea nenɔgɔnanɔ tɔn di: Asenazi, Lifa, Tɔgaama. Gilisi nenɔgɔnanɔ tɔn di: Elisa, Taasisi, Kupulu, Lodani. Bui pinɔ mí dà gula tekɔ kpadowa, an kɔ kpàate bùsu kū busudo, bui kū buido danɛdane, baapiki kū a buiyādo.

Hamu nenɔgɔnanɔ tɔn di: Itiopia, Masa, Libia, Kanaa. Itiopia nenɔgɔnanɔ tɔn di: Saba, Avila, Sabata, Laama kū Sabatekado. Laama nɔgɔnanɔ Seba kū Dedādo ũ. Lamiludu Itiopia buie dɔ. Akū mí de ānua nɔgɔna tɔde kaaku ũ. A de Dekene toekanna ũ. A yā mí tò wì o: Lapɔ Lamiludu de toekanna

ũ Dekenɛba. Babilonia b̀usu pɔ à kpatab̀ewa kaaku b̄i z̄ɔk̄ɔnɔ m̄i Babila k̄u Ɛlekido k̄u Akadido k̄u Kalenɔdo ũ. Bona ḡu à g̀ɛɛ Asulia busuũ, ak̄u à Niniva k̀ate k̄u Leobotiido k̄u Kalado k̄u Les̄ɛ pɔ ku Niniva z̄angua k̄u Kala pɔ de b̄i z̄ɔk̄ɔ ũdo.

Masa buinɔn di: Ludi buinɔ, Anama buinɔ, Leaba buinɔ, Nafetu buinɔ, Patusi buinɔ, Kasulu buinɔ, Kalita buinɔ pɔ Filisitininɔ b̀o an guaũnɔ.

Kanaa nenɔḡɔna kaaku Sid̄ɔ buinɔn di: Hiti buinɔ, Yebusi buinɔ, Amɔli buinɔ, Giigasi buinɔ, Hivi buinɔ, Aaka buinɔ, Sini buinɔ, Aavadi buinɔ, Zemali buinɔ, Amata buinɔ. Kanaa bui pinɔ d̀a gula gbɛz̄ã, an b̀usu z̄elen di: Za Sid̄ɔ ee Gelaa pɔ ku Gaza s̄ɛ ee Sɔdɔmu k̄u Gamulatado k̄u Ademado k̄u Zeboimu pɔ ku Lasa s̄ɛdo. Hamu nɔḡɔnanɔn nu bui k̄u buido, b̀usu k̄u busudo danɛdanɛ, baapiki k̄u a buiyãdo.

Yafeti dak̄una Semu bui k̀ɛ dɔ. Ak̄u m̄i Ibalani buinɔ dezi kaaku ũ. Semu nenɔḡɔnanɔ tɔn di: Elamu, Asulia, Aafasada, Ludi, Alamu. Alamu nenɔḡɔnanɔ tɔn di: Uzu, Hulu, Getɛɛ, Meseki. Aafasada m̄i Sela ì, ak̄u Sela Ibalani ì. Ibalani nenɔḡɔnanɔ ì gb̄ɛ pia. A do tɔn Pɛlɛgi, zaapɔ a gɔɔ b̀usu k̀ɛ k̄ɔwa ãnuauũ. A dak̄una tɔn Yotã. Yotã nenɔḡɔnanɔ tɔn di: Alamɔdada, Selef̄i, Hazamavɛ, Yela, Hadolamu, Uzali, Dikala, Obali, Abimav̄ɛ, Seba, Ofii, Havila, Yobaba. Yotã nɔḡɔnanɔn nu piki. Za Mesa ee Sefaa k̄u gb̄es̄is̄i pɔ ku z̄iɛ ɔdido m̄i an b̀usu ũ. Semu nɔḡɔnanɔn nu piki bui k̄u buido, b̀usu k̄u busudo danɛdanɛ, baapiki k̄u a buiyãdo.

Nuhu nenɔḡɔnanɔ buinɔn nu danɛdanɛ b̀usu k̄u busudo. An k̄ia ãnua bui piki b̀oũ, an d̀a gula í dana ãnuala kpɛ.

Babila kpedidinakōla

Ānuau yāa piki bui mendoe, yā dokū wì o. Lapo gbēno dá gulenkpakpa zīte ɔdi, po an kà Babilonia bùsu gusiteū, akū an zīte gū. An ò kōne: Wà ge wà kūkūna bo, wí kpara maamaa. Kūkūna mí an gbè ũ, kōtaa mí an siminti ũ. Akū an ò: Wà bīi zōkō kate wà kpedidinakōla bo, a mì zō luawa. Wà wa gīna tōbo, po wá su wà gō gbandodo ānuauō yādi.

Akū Deke pita à wēte zōkō pì gwà kū kpedidinakōla po gbēnesinanō bōdo. Akū à ò: An piki an bui dokūe, yā dokū andi o, akū yā po an bōdon la ya? Yā po an a laasookè, tiasa anda kee, peke da kpanné dō. Wà pita wà ge gū wà an yā ya kōunné, po an su an kō yā ma dō. Akū Deke à an fāakā gū gbandodo ānuau piki, akū an an bīi zōkō katena tò. A yā mí tò wà tōkpà bīi pine Babila, zaapo gū Deke tò ānuau bui piki yābui bō. Zaa gū à an fāakā ānuau piki.

Semu kū Telado buino

Semu buino baon di: Semu wē bascodeū à Aafasada ì í dana ānuala kpe wē pia. A kpe à kè wē oaa pia kū bascode, à né kenō ì dō nōgōnanō kū nōgbēnōdo.

Aafasada wē bapia sosaideū à Sela ì. A kpe à kè wē oaa pia kū aakōdo, à né kenō ì dō nōgōnanō kū nōgbēnōdo.

Sela wē baakwideū à Ibalani ì. A kpe à kè wē oaa pia kū aakōdo, à né kenō ì dō nōgōnanō kū nōgbēnōdo.

Ibalani wē baakwi weesiikōdeū à Pelegi ì. A kpe à kè wē oaa pia kū baakwido, à né kenō ì dō nōgōnanō kū nōgbēnōdo.

Pelegi wè baakwideũ à Leu ì. A kpe à kè wè oaa do kũ kĩdokwido, à né kenɔ ì dɔ nɔgɔnanɔ kũ nɔgbɛnɔdo.

Leu wè baakwi kũ piadodeũ à Selugi ì. A kpe à kè wè oaa do kũ soopiado, à né kenɔ ì dɔ nɔgɔnanɔ kũ nɔgbɛnɔdo.

Selugi wè baakwideũ à Nahɔɔ ì. A kpe à kè wè oaa do, à né kenɔ ì dɔ nɔgɔnanɔ kũ nɔgbɛnɔdo.

Nahɔɔ wè baakwi mendosaideũ à Tela ì. A kpe à kè wè basoodo mendosai, à né kenɔ ì dɔ nɔgɔnanɔ kũ nɔgbɛnɔdo.

Tela wè baakɔkwideũ à Abalamu ì kũ Nahɔɔdo kũ Halanado.

Tela buinɔ baon di: Tela Abalamu ì kũ Nahɔɔdo kũ Halanado, akũ Halana Lutu ì. Halana gà a mae Tela wewa Ulu, Babilonia busuũ, gu pɔ wà a ì. Abalamu kũ Nahɔɔdo an nɔsè. Abalamu na tɔn Salaya, Nahɔɔ na sɔ Halana né Milika. Halana mí Isika ì dɔ. Salaya fiie, i ne io.

Akũ Tela a né Abalamu kũ a tokona Lutudo kũ Abalamu na Salayado sè à bùteńdo Ulu, Babilonia busuũ, andá ge Kanaa busuũ. Pɔ an kà Halana, an zĩte gũ. Tela wè oaa do kũ sɔododeũ an à gà Halana.